

Bezwaren tegen de twee-advocatenprocedure¹

1. Partijen worden ongelijk en niet gelijktijdig geïnformeerd
2. De juridische procedures duren *te lang*. Advocaten proberen wel tot onderlinge regelingen te komen, maar die onderhandelingen verlopen meestal traag, via langdurige briefwisselingen. De kwaliteit van het bestaan en vaak ook de gezondheid worden door de lange periodes van onzekerheid aangetast.
3. De procedures over de kinderen leveren nagenoeg nooit iets anders dan ellende op. Zij geven, ondanks alle rapporten van maatschappelijk werkers en psychologen, nagenoeg nimmer een oplossing. Bovendien duren die procedures langer dan kinderleeftijden verdragen.
4. In de beleving van de cliënten gaat de juridische procedure *buiten hen om*. Dat komt niet doordat advocaten hun cliënten er niet in kennen, maar doordat de juridische taal en die verschillende aparte procedures niet aansluiten bij het emotionele scheidingsproces.
5. De scheidende mensen zelf hebben in een juridische partijstrijd te weinig over het resultaat te vertellen.
6. De scheidingsprocedure verloopt *gesegmenteerd*. Eerst is er een procedure over de voorlopige voorzieningen. Over de woning, over de alimentatie. Daarna over de echtscheiding en de alimentatie. Daarna over de kinderen. Daarna over de boedelscheiding en de vermogensverdeling.
7. De *volgorde* van de behandeling van de verschillende segmenten is niet erg rationeel. In de huidige procedure komt de alimentatie vóór de vermogensverdeling, de bewoning van het huis en het gezag over de kinderen. Daardoor wordt de alimentatiebepaling onzorgvuldig en moet deze veel te vaak en onnodig in nieuwe procedures gewijzigd worden. Menselijk gezien verdienen de regelingen over de kinderen voorrang, ook in tijd. Het is rationeler de vermogensverdeling, de nieuwe woonsituatie en de eventuele bewoning van de echtelijke woning te doen voorafgaan aan de alimentatie of ten minste in verband daarmee te behandelen.
8. Allerlei zakelijke en juridische alternatieven blijven bij de rechter onbenut, ook wanneer die in het belang van alle partijen zijn. Het recht fixeert partijen op een positie. Rechtstreekse onderhandelingen tussen man en vrouw bieden meer flexibele oplossingen dan de rechter voorhanden heeft. Zij kennen de familiale situatie zelf het beste.

¹ Uit: 'Gelukkig getrouwd, gelukkig gescheiden' van G.P. Hoefnagels, Veen, Amsterdam, 2006

9. Er zijn eindeloze , kostbare *wijzigingsprocedures* mogelijk over alimentatie, die zeer deprimerend zijn. Of er zijn wijzigingsprocedures over het gezag en de omgang met de kinderen, zeer ten nadele van de kinderen.
10. Het juridisch proces is, zowel in de publieke als de private sfeer, te duur en contraproductief. Er worden talloze juridische procedures gevoerd om conflicten te beslechten die ontstaan omdat er juridische procedures zijn gevoerd.
11. Er zijn in ieder arrondissement enkele goede familierechtadvocaten die in staat zijn via onderhandelingen tot een minnelijke schikking te komen, maar voor de meeste cliënten is het vinden van zo'n advocaat niet makkelijk. Bovendien zijn er voor een minnelijke schikking en een goed convenant, op maat gesneden voor beide partijen en hun kinderen, in de traditionele procedure, *twee* goede familierechtadvocaten nodig en de kans op het vinden van twee van zulke advocaten in één zaak is klein. De kwaliteit van de onderhandeling en het resultaat wordt meestal bepaald door de minder goede advocaat en niet door de betere. De zwakkere en onzekere advocaat zal het eerder op een gerechtelijke procedure laten aankomen, waardoor de hierboven genoemde bezwaren optreden.
12. *Emotionele conflicten* worden in de juridische partijstrijd eerder opgeblazen dan verkleind. Het zakelijk conflict wordt daardoor ook slecht hanteerbaar.
13. In plaats van een proces waarin de emoties gaandeweg de procedure verwerkt worden, levert de juridische partijstrijd niet zelden agressie, schuldgevoelens en schuldtoewijzingen op. Het psychologisch verwerkingsproces wordt verstoord.
14. *Emoties voeden de juridische procedures*. Doordat partijen geïsoleerd van elkaar optreden, ontstaan er allerlei agressieve veronderstellingen over elkaar. Of, zoals de ministeriële commissie-De Ruiter nogal eufemistisch schreef: in ons scheidingsproces zitten 'aangrijpingspunten voor chicaneus optreden'.
15. Er treedt tijdens de partijstrijd vaak een zekere *vervreemding* op van de echtgenoten tegenover elkaar en van het recht. Die vervreemding betekent verlies van het contact met de werkelijkheid, fragmentarisering van de werkelijkheid, zich vastbijten in juridische posities en het eigen gelijk.